REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următorele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner., Heinrich Schalek. A. Oppelik Nackf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Goldberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

„GAZETA" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șese lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 221. **Brașov, Miercurĭ 6 (19) Octomvrie.** **1904.**

Orientarea nóstră.

I.

Suntem noi Românii condamnațĭ sĕ fim tot-déuna slab orientațĭ, ca sĕ nu ḑicem cu totul neorientațĭ, în ce privesce interesele nóstre publice naționale, pe carĭ noi le cuprindem tóte în cuvintele: causă națională.

Rĕmaserăm îndĕrĕpt în tóte din pricina împrejurărilor triste și vitrege prin carĭ a trecut poporul nostru, dér de la 1848, epoca redeșteptării nóstre naționale încóce, schimbându-se spre mai bine în mai multe privințe condițiile vieții nóstre, am pornit'o și noi pe tóte cărările înainte, și streinii, ca cei mai competențĭ, — ḑic, că am făcut progrese uriașe. Conlocuitorii noștri ungurĭ ne cred într'un așa mare avênt de progres, încât află de lipsă în interesul egoist al naționalității lor sĕ ne împiedece cu forța desvoltarea firéscă și sĕ taie și stĕrpéscă artera culturii nóstre românescĭ. Și décă Maghiarii cei tarĭ și marĭ se tem, că cu timpul pot fi covêrșițĭ de puterea de desvoltare română, nu trebue sĕ ne mirăm, când — cum ḑise nu de mult „S. D. Tagblatt" din Sibiiu — chiar și Sașii, carĭ se laudă a avé o cultură și mai veche, și mai temeinică decât Maghiarii, discipolii germanismului, cred că trebuie sĕ ia mĕsurĭ, ca sĕ nu fie cu timpul întrecuțĭ de Românĭ.

Tóte acestea pot sĕ ne măgulésca, pot sĕ ne facă sĕ credem, că în poporul nostru zace ascunsă o forță elementară nedestructibilă, totușĭ în ce privesce situațiunea nóstră politică, viața nóstră ca individualitate națională, suntem și rĕmânem cât se póte de slab orientațĭ, umblăm pipăind în drépta și'n stînga și amăgindu-ne noi pe noi de ceea ce vedem și întêlnim întîmplător în calea nóstră, ca și copilul care încă nu și-a format concepte clare despre obiectele și lumea, ce-l încunjură.

Un refren îl auḑim pretutindenĭ și la tóte ocasiunile printre noi, că „vremile sunt grele". Urméză de aicĭ óre, ca sĕ fim vecinic rĕslețĭ, sĕ ne frămêntăm vecinic în micĭ certe și desbinărĭ și sĕ n'ajungem nicĭ-odată a cunósce, a simțĭ și a pĕtrunde cu deplină consciință situația, chemarea și interesul nostru comun ca națiune?

Nu ne-am mira, décă am întêlni o completă ignoranță cu privire la tóte cele de mai sus numai la poporul nostru de rênd. Acesta încă nu-șĭ póte da sémă de multe ce se întêmplă cu el și în jurul sĕu. Și totușĭ bravul nostru țĕran, o afirmăm cu deplină convingere, are încă adese-orĭ un simț mai bun de orientare, o consciință mai tare despre ceea ce atinge chemarea neamului sĕu, de cât clasa cărturarilor noștri, numită inteligență.

Cu adêncă mâhnire am trebuit sĕ constatăm, că prigonirile sistematice îndreptate în contra naționalității și a partidului nostru în loc sĕ întăréscă consciința de sine în clasa cărturarilor noștri și sĕ-i facă sĕ înțelégă mai mult ca orĭ și când, ce trebue sĕ facă și cum trebue sĕ lucreze împreună, ca sĕ fie salvate interesele nóstre generale naționale, au produs un efect în multe privințe cu totul nefiresc și neașteptat.

Noi am caracterisat acéstă tristă stare de lucrurĭ, ḑicênd că ne apropiăm de ceea-ce se înțelege sub turnul Vavilonului; o confusie de idei, o deosebire enormă de vederĭ, o lipsă aprópe desĕvêrșită de judecată clară și reală basată pe principiĭ, și o superficialitate periculósă la cei — chemațĭ orĭ nechemațĭ — se simt îndemnațĭ a da sfaturĭ și a tălmăci publicului celui mare situațiunile.

Din confusiune numai confusiune se póte nasce. Netactul și nedisciplina celor mulțĭ, carĭ caută a-șĭ duce la têrg iscusința lor politică, cu timpul se transmite și asupra publicului și așa suntem amenințațĭ de-o crisă din cele mai periculóse pentru legătura și coherența nóstră națională. Par-că adversarii noștri ar fi pe cale a reuși prin uneltirile lor nesfîrșite, sĕ individualiseze și sĕ despartă în atome tótă lucrarea nóstră, ce e menită din contră a se împreuna puternic și concentric pentru manifestarea vieții nóstre naționale, una și nedespărțită.

Simptomele îngrijitóre, despre care vorbim, se dau pe față încă și față cu lovitura mortală, ce se pregătesc adversarii a o da învĕțămêntului nostru național, ceea-ce urméză sĕ o documentăm.

Brașov, 5 (18) Octomvrie.

Revisuirea regulamentului camerei preocupă viu cercurile politice maghiare și partidele, carĭ se rĕsboesc de pe acum încă în jurul acestei revisuirĭ.

O mare importanță se dă unei observărĭ a organului oficios „*Magyar Nemzet*" în care se ḑice, că guvernul e decis a resolva cestiunea revisuirii regulamentului camerei cu răbdare, și în cas că acésta nu i-ar succede, va resolva acéstă cestiune cu *o singură lovitură de sabie.*

Din acéstă observare se conclude, că intențiunea guvernului este a face *alegerĭ noue dietale.* Eventualitatea acésta preocupă fórte mult pe deputații opoziționalĭ, carĭ sunt fórte îngrijațĭ de mandatele lor.

De ocamdată se intenționéză a-se lungi cât se póte de mult desbaterea asupra provisoriului comercial cu Italia. Desbaterea acésta va dura în tot casul mai mult decât s'a presupus la început. Contele Tisza vré sĕ-șĭ motiveze propunerea sa cu privire la alegerea unei comisiunĭ pentru revisuirea regulamentului camerei la începutul acestei sĕptĕmânĭ. Décă desbaterea provisoriului cu Italia va dura numai 2—3 ḑile, atuncĭ Tisza va amâna motivarea. In cas contrar Tisza va întrerupe desbaterea și va pune motivarea sa la ordinea ḑilei. Décă camera ar primi motivarea, atuncĭ se va porni o discuție asupra acestei propunerĭ, la care póte sĕ iee parte orĭ și cine. Obstrucțiunea se va afirma decĭ și aicĭ cu tótă puterea, încă înainte de a fi pus proiectul de revisuire pe biroul camerei.

Pórta pentru Românii macedonenĭ. După o depeșă din Constantinopol, Sultanul a examinat cele patru proiecte pe carĭ i-le-a supus Pórta pentru *satisfacerea unora din datorințele Românilor macedonenĭ.* Inse până acum nu le-a iscălit temêndu-se de o rupere a relațiilor cu patriarchatul, care a amenințat cu închiderea bisericilor grecescĭ. România va face stăruințe noue, sprijinită fiind de Puterĭ.

Sfaturĭ necerute. Am amintit deja despre articolul ḑiarului „M. Szó", în care vorbind despre memorandul Sașilor se miră cum de în lupta contra proiectului lui Berzeviczy, ei se pun pe acelașĭ teren cu Românii, când este sciut, că pericolul cel mai mare îĭ amenință pe Sașĭ nu din partea Maghiarilor, ci chiar din partea Românilor. Étă un mic excerpt:

„Sașii și Românii — ḑice „M. Szó" — nu pot umbla de loc pe acelașĭ drum. Inșișĭ Sașii cu mintea lor pătrundĕtóre ar trebui sĕ vadă, că o asemenea tovărășie pentru dênșii este fatală. Nicĭ în urma culturei lor superióre nu li-ar fi permis o comunitate cu Românii cei înapoiațĭ în cultură! *Existența Sașilor este amenințată de Românĭ și anumite tendințe trădătóre sunt îndreptate spre anihilarea lor.* Spre a-se apĕra de Românĭ, Sașii nu pot sĕ-șĭ procure forțe, de cât *din cultura și puterea națiunei maghiare!* Apoi și fericirea lor individuală încă numai de la aceea atârnă, décă se vor pune necondiționat pe temeiul național maghiar!

„Și ce ingratitudine urîtă și imoralitate ar fi de la Sașĭ, décă șĭ-ar uita de apĕrarea și de bine-facerile nenumerate de carĭ i-a împărtășit de atâtea orĭ puterea maghiară, brațul maghiar și inima maghiară!

„Și totușĭ au îndrăsnit sĕ publice un memorand împotriva limbei maghiare, punênduse în orbia lor pe acelașĭ teren cu Românii."

Si așa mai departe....

Dieta Bucovinei. In ședințele sale ultime, dieta Bucovinei s'a ocupat cu alegerea membrilor în comitetul țĕrii, cu rapórtele comitetului țĕrii și cu mai multe propunerĭ făcute de deputații diferitelor grupărĭ. Ședințele au decurs în liniște. *Raportul numeric al Românilor din comitetul țĕrii a rĕmas neatins.* Rutenii și Evreii au câștigat câte un loc, ér Germanii și Armeno-Polonii au pierdut câte unul. Din curia marilor proprietarĭ a fost ales d-l Dr. cav. de *Volcinschi* membru ordinar, ér dep. Bohosiewicz ca membru substitut; din curia orașelor și a camerei comerciale a fost ales dep. Dr. Straucher (evreu) membru ordinar și dep. Langenhan ca substitut; din curia comunelor dep. Dr. Florea *Lupu* m. ordinar și dep. *Simionovicĭ* ca substitut, din partea camerii întregĭ dep. Dr. Smal Stocki m. ordinar și dep. Piuleac (ca substitut) ambii Rutenĭ. Deputatul Widmann motivéză propunerea sa privitóre la schimbarea legii comunale, a legii electorale pentru comune și pentru desființarea domeniilor boierescĭ. Dep. Dr. A. *Onciul* motivéză pe larg propunerile sale privitóre la ameliorarea finanțelor țĕrii și crearea unei băncĭ a țĕrii. Deputatul Dr. *Volcinschi* motivéză propunerile sale cu privire la furnisarea prundului pentru căile comunale și districtuale ale comunelor din district pentru imunisarea gratuită a vitelor contra lienitei, prescum și pentru procurarea limfei pe cheltuiala țĕrii.

Proclamația noului rege al Saxoniei.

Regele *Frideric August* a adresat poporului Saxoniei următórea proclamație:

Cătră poporul meu!

Dumneḑeul atotputernic, stăpânul vieții și al morții, a trimis țĕrii din nou adêncă jale.

Ceea-ce mĕ póte mângâia în mâhnirea nesfîrșită pricinuită de mórtea iubitului meu tată, nu póte fi alta, decât convingerea, că poporul meu simte împreună cu mine și că în aceste momente dureróse, cu fidelitate neclintită și cu alipire se identifică cu durerea mea.

Repausatul nobil domnitor, care până în ultima clipită a vieții sale a desfășurat o activitate neobosită în interesul țĕrii, în timpul domniei sale a trecut prin multe încercărĭ și în locul lui, un alt Domnitor, mai puțin generos, ar fi desperat. El însĕ nicĭ în momentele cele mai grele nu și-a perdut credința în poporul sĕu.

Pilda lui cea mare o urmez și eu, când mĕ adresez poporului cu deplină încredere și îmĭ voiŭ da întotdéuna silința, de a promova binele țĕrii și al poporului meu și a face fericit și mulțumit și pe cel din urmă supus al meu.

Pilnitz, 15 Octomvrie.

ss) *Frederic August.*

In „Monitorul Óstei" regele a publicat cu aceeașĭ dată un ordin de ḑi, în care asigură armata despre iubirea sa și îșĭ esprimă speranța, că acéstă armată îșĭ va păstra atât în pace, cât și în rĕsboiŭ bunul sĕu nume.

Familia regală română la Iașĭ.

Duminecă înainte de améḑĭ a avut loc sfințirea bisericei „*Trei Erarchi*". Familia regală a asistat la ceremonie, care a durat până după órele 12.

La ora 1 s'a dat un dejun la comandamentul corpului IV de armată, la care au fost invitate notabilitățile. Jidovii au avut satisfacția deosebită, ca acest dejun a fost învitat și rabinul lor, Dr. Niemrower.

După améḑĭ familia regală a visitat școla militară, la care este înscris și prințul *Carol.* Aicĭ i-s'a făcut familiei regale

o primire grandiósă. Elevii au esecutat diferite mişcări, apoi au defilat cu toţi, împreună cu principele *Carol* înaintea regelui. După acésta s'a servit ceaiŭ, la care a luat parte principele Carol, ministrul-preşedinte D. Sturdza, profesorii şi elevii. Comandantul şcólei, colonel Alexandrescu şi ministrul-preşedinte au ridicat toaste pentru familia regală, ér principelui Carol, care a dat mâna cu toţi camaradii sĕi, i-s'au făcut ovaţiunĭ de un entusiasm nedescriptibil.

La órele 4 p. m. principesa Maria a visitat şcóla de menaj întemeiată de dênsa ér la órele 5 la regina s'a servit un ceaiŭ, la care au fost învitate numĕróse dame din societatea ieşană.

Regele a făcut la órele 5.10 o visită metropolitului Partenie şi a visitat din nou biserica „Trei Erarchĭ".

Séra la órele 7 a avut loc la primărie un al doilea dineu, dat de ministrul-preşedinte Sturdza şi la care au fost învitaţĭ numĕroşĭ deputaţĭ şi senatorĭ. Ministrul-preşedinte a ridicat un toast entusiast pentru familia regală, arătând progresele uriaşe pe carĭ le-a făcut România, graţie faptelor marĭ ale regelui.

Séra oraşul a fost din nou iluminat. La a dóua representaţie de gală, ce s'a dat la teatru au fost de faţă regina, părechia princiară şi toţĭ miniştri.

A făcut o impresie adêncă asupra Ieşenilor faptul, că atât regina cât şi principesa opriau trăsura pe stradă, de câte-orĭ se apropia cineva cu vre-o petiţie. Regina a dat ordin, sĕ i-se presente orĭ ce petiţie i-s'ar aduce la palat. Regele a primit de asemenea pe stradă petiţia presentată de studentul şcólei superióre de farmacie din Bucurescĭ, I. I. Cristea, care fiind exmatriculat, cerea sĕ fie admis prin graţie din nou la cursurĭ. Cererea studentului a fost admisă, ceea-ce i-s'a adus la cunoscinţă prin adjutantul regelui.

Toastul regelui pentru oraşul Iaşĭ.

Étă textul toastului pe care regele l'a ridicat la primul prând, dat la comandamentul corpului IV de armată şi despre care am amintit în numĕrul nostru de erĭ:

„Am venit cu atât mai mare bucurie împreună cu regina şi cu membriĭ familiei Mele în mijlocul D-vóstrĕ, cu cât a trecut multă vreme, de când nu am fost în a doua a Mea capitală. Primirea strălucită şi plină de căldură, cu care am fost întêmpinat în acest vechiŭ scaun domnesc, ne dovedesc din nou cât de adêncă este credinţa iubiţilor mei ieşenĭ pentru Noi.

„Strigătele lor entusiaste au gasit un puternic rĕsunet în inimele Nóstre şi viu mişcat mulţumim pentru atâta dragoste, avênd tótă credinţa, că Iaşul, acest centru cultural, se va desvolta încă mai mult şi că viéţa sa comercială va lua un avênt mai însemnat. Inchin păharul Meu în sănĕtatea cetăţenilor şi în prosperitatea acestui frumos oraş".

La toastul regelui a rĕspuns primarul Penescu, mulţumind în numele populaţiunei oraşului Iaşĭ şi asigurându-l de nesfîrşitul lor devotament.

Aniversarea a 11-a a nascerei principelui Carol.

In diua de 16 Octomvrie împlinindu-se 11 anĭ de la nascerea principelui Carol, ministrul-preşedinte Sturdza şi ceilalţĭ miniştri aflătorĭ la Iaşĭ au felicitat pe regele şi pe principiĭ moştenitorĭ, ér preşedintele senatului d-l P. S. *Aurelian* a adresat din Bucurescĭ principelui şi principesei următórea telegramă:

„Serbarea aniversăriĭ nasceriĭ A. S. R. Principelui Carol în ilustra cetate, care fù capitala lui Ştefan cel Mare, este o di de sĕrbătóre pentru toţĭ Româniĭ.

In numele Senatului, cu cel mai adênc respect, presint Alteţelor Vóstre Regale felicitările cele mai călduróse.

Vlăstar al ilustrei nóstre dinastiĭ, născut şi crescut în rodnicul de tóte bunătăţile pămênt românesc, principele Carol întrupéză speranţele de viitor ale acelor de astădĭ ca şi ale fragedelor generaţiĭ, carĭ se înalţă odată cu iubitul principe.

Dimpreună cu ţéra întrégă, rugăm pe Dumnedeu, sĕ reverse asupra fiului predilect al României tóte fericirile.

Mângăerea şi speranţa unui neam întreg ajute Dumnedeu principelui Carol ca la rêndul sĕu sĕ înalţe şi sĕ preamărésc̆ă România!

Sĕ trăiţĭ Alteţele Vóstre Regale!
Sĕ trăéscă A. S. R. principele Carol!
Sĕ trăéscă întréga familie princiară!

Rĕsboiul ruso-japones.

Trupele japonese biruitóre se află acum în apropierea Mukdenului, căcĭ după o telegramă mai nouă, la 10 chilometri spre sud-vest de Mukden Japonesii s'au ciocnit din nou cu armata lui Kuropatkin, care se retrage întimpinând greutăţĭ colosale. Telegrama, care aduce scirea acésta adauge, că lui Kuropatkin îi va succede totuşĭ a-şĭ scóte armata din situaţiunea grea ce i-s'a creat şi a o aduna éråşĭ la un loc, putênd sĕ evite astfel o catastrofă, ce ar ajunge-o la fluviul Hun, décă Japonesii vor reuşi sĕ o strîmtoreze pe malul fluviului.

Raportul lui Kuropatkin.

Cu data de 15 Octomvrie *Kuropatkin* a adresat Ţarului următorul *raport telegrafic*:

„In nóptea de 13 spre 14 Octomvrie forţe japonese însemnate au atacat corpul de armată postat pe marele drum al Mandarinilor de-alungul rîului Saho. *Mai multe atacurĭ au fost respinse. Ultimul atac al inimicului însĕ a reuşit şi inimicul a pĕtruns prin centrul corpului nostru.* In momentul acesta s'a desfăşurat o luptă la aripa dréptă a detaşamentului vecin. Atuncĭ s'a ivit pericolul, ca inimicul *sĕ pĕtrundă prin centrul întregei nóstre posiţiunĭ de luptă* şi sĕ silésc̆ă trupele vecine a-se retrage

„Pentru-ca sĕ sprijinim trupele aflătóre pe marele drum al Mandarinilor, am împins înainte cu cea mai mare grabă mai multe batalióne, prin ceea-ce s'a făcut posibil, ca trupele nóstre sĕ trécă la atac. Lor lĭ-a şi succes a cuceri din nou satul Sahopu şi posiţiunile originale. Când inimicul, cu ajutorul trupelor din reservă, *ne-a scos din nou din satul Sahopu*, eu am înaintat, şi trupele mele de reservă, carĭ apĕrau posiţiunile, au atacat. *După o luptă înverşunată am ocupat din nou Sahopu* şi am respins pe Japonesĭ la doi chilometri dincolo de sat.

„La aripa nóstră dréptă *situaţiunea nóstră era neliniştitóre un timp óre-care*, deóre-ce trupele nóstre au fost atacate în front şi tot-odată prin încunjurarea flancului drept. Conducĕtorul detaşamentului ordonà înaintarea trupelor aşedate în dosul frontului pe mai multe linii, carĭ au atacat pe Japonesĭ în flanc. Am ocupat mai multe sate şi aripa nóstră dréptă îşĭ păstra posiţiunile pe linia Sakho.

„Posiţiunile trupelor nóstre de la centru erau simţitor înaintate în comparaţie cu celelalte trupe din posiţiunea generală. In consecinţă s'a ales şi s'a fortificat parţial linia fluviului drept. *După o luptă înverşunată, trupele s'au postat pe aceste posiţiunĭ.* De patru dile trupele sunt în lupte continue. Multe regimente n'au durmit trei nopţĭ, cu tóte aceste am firma speranţă, că vor fi în stare a lupta mai departe. Pierderile Japonesilor trebue sĕ fie fórte marĭ".

In continuarea raportului sĕu către Ţarul, Kuropatkin mai spune următórele:

„Nóptea spre 15 Octomvrie a trecut liniştită. La 9 óre diminéţa s'au observat mişcările mascate ale unei colóne inimice contra posiţiunilor nóstre de pe marele drum al Mandarinilor. Bateriile nóstre au deschis focul contra acestei colóne. De la comandantul flancului stâng am primit relaţia, că inimicul s'a întărit fórte tare acolo, tocmai aşa cum s'a întêmplat la Liaoyang. In urma puternicei canonade, s'a iscat o furtună urmată de o plóie mare. Drumurile au devenit rele, rîurile s'au umflat. Ordinul general pentru tóte trupele a rĕmas acelaşĭ ca mai înainte: *a desfăşura resistenţa cea mai înverşunată.* Tocmai acum am primit informaţiunea, că forţe numĕróse japonese au trecut linia ferată de la vest spre ost".

Continuarea luptei.

O telegramă din *Mukden* cu data de 16 Oct. anunţă, că în diminéţa acelei dile *lupta s'a continuat la flancul drept al armatei rusescĭ, 10 milurĭ spre sud-vest de Mukden.* E sigur, că armata rusésc̆ă va fi în stare a eşi din situaţia grea în care se află. Pierderile Ruşilor sunt de *30,000* ómenĭ, morţĭ răniţĭ şi prinşĭ. Lupta a fost mai mare ca cea de la Liaoyang. *Ruşii atacă adĭ* (16 Oct.) *la flancul drept.*

Pierderile.

Cu data de 15 l. c. mareşalul *Oyama* anunţă la Tokio: Pe câmpul de luptă ce se întinde în faţa armatei drepte, s'au aflat până acum *cadavrele a 4500 Ruşĭ.* Au mai fost prinşĭ 100 Ruşĭ. In acéstă parte a câmpului de luptă *Ruşii au pierdut mai mult de 20,000 ómenĭ*. La centru şi la flancul stâng nu s'au constatat încă pierderile Ruşilor.

Tot *Oyama* raportéză, că după constatările de până acum, numĕrul tuturor morţilor ruşĭ e *mai mare de 8650 ómenĭ.* In numĕrul acesta nu se cuprind pierderile armatei centrale din luptele înverşunate de la 14 şi 15 Oct.

O telegramă sosită la Berlin din Petersburg spune. că s'a anunţat oficial, că numĕrul morţilor şi răniţilor ruşĭ în luptele de cincĭ dile este de *30.000.* Crucea Roşie rusésc̆ă nu mai este suficientă pentru a îngriji răniţii.

In lupta de la nord de Liaoyang, principele *Jaime de Bourbon* a fost grav rănit. „Petit Journal" primesce din Petersburg scirea, că între răniţii din ultima luptă ar fi şi generalii *Rennenkampf* şi *Mayendorf.*

„Lokalanzeiger" din Berlin pretinde a sci, că pierderile Ruşilor au fost de aprópe 40,000, ér ale Japonesilor mai mult de 20,000. Cortul generalului *Zarubajew* s'a aprins şi generalul a scăpat numai cu mare greutate.

Agentiei *„Reuter"* din Londra i-se anunţă, că în luptele de la Yantai Japonesii au plătit fórte scump victoria dobîndită. Pierderile lor *au fost mai marĭ,* ca în lupta de la Liaoyang şi, pe puţin dis, ei au pierdut *30,000 de ómenĭ.*

Plecarea flotei rusescĭ din marea Baltică.

După o telegramă a agenţiei telegrafice rusescĭ, flota rusésc̆ă a mărei Baltice a eşit alaltă-erĭ din portul Libau şi a pornit în largul mărei. Scirea e adeverită prin o depeşă din Hammeran (insula germană Bornholm) în care se spune, că nisce divisiunĭ ale acestei flote au trecut în diminéţa dilei de Dumineck̆ă pe dinaintea acestui port. S'au vĕdut distinct séra şése crucişătóre, patru torpilóre şi patru vapóre marĭ.

SCIRILE DILEI.

— 5 (18) Octomvrie.

De la „Asociaţiune". Comitetul central al „Asociaţiunei" a ţinut şedinţă Sâmbătă la órele 4 d. a. Secretar II al „Asociaţiunei" a fost ales în şedinţa acésta d-l Ioan *Lăpădat* din Braşov, fiul fericitului profesor la gimnasiul român de aicĭ. Stipendiile vacante au fost împărţite ast-fel: 120 cor. din fundaţiunea Galiană lui Alexandru Măcelariu, cl. V gimn. în Blaşiŭ, 100 cor. din fundaţiunea Iancu lui Ioan Ignaton, stud. cl. IV gimn. în Brad, 100 cor. din fundaţiunea Dobâca lui Iuliu Haţegan, medicinist în Cluşiŭ, 80 cor. din fundaţiunea Rîureanu lui Petru Iorgovan, cl. V. gimn. în Biserica-albă, 80 cor. din fundaţiunea Dr. Moga, elevei Maria Ciora din clasa IV civilă. S'au statorit literile fundaţionale pentru fundaţiunea *Ioan Olteanu.* Considerând, că în sala mare a Casei naţionale va trebui sĕ se instaleze o scenă pentru representaţiunĭ teatrale şi pentru teatrul scientific, se decide a-se recerca societatea pentru fond de teatru, ca din mijlócele sale sĕ instaleze o asemenea scenă, care i-se va pune la disposiţiune de câte-orĭ va avé trebuinţă. Dr. T. Mihali notifică, că lăsămêntul Mureşanu din Şireag, s'a predat „Asociaţiunei". Da-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Ce te legenĭ codrule?

Tradiţia ne spune, că pe vremea străbunilor Adam şi Eva, lumea era mai bună decât astădĭ. Firea se mândrea în primăvară fără sfîrşit şi deplină era fericirea celor dintâiŭ ómenĭ creaţĭ în raiul frumos al pămêntului.

Ogórele îşĭ vĕrsau ródele fără obosélă istovitóre, pomii pe aceeaşĭ urmă; dobitócele blânde îşĭ oferiau de bună voe folosul lor. Sórele strălucea fără precurmare încăldind uniform tóte colţurile pămêntului. Arşiţa şi gerul, furtunile şi viscolirile de zăpadă erau necunoscute. Apoi sórele, luna şi stelele stăteau esclusiv în serviciul pămêntului.

Scim, că starea acésta înfloritóre nu a rĕmas permanentă. Adam îşi Eva, séu mai corect: Eva şi Adam s'au lăsat amăgiţĭ de ademenirile şerpelui viclean. Ér pĕcatul „cunóscerei binelui şi a rĕului" mare şi neasĕmănat se vĕdì, — cu urmărĭ triste şi dureróse şi isvoritóre de lacrimĭ. Blăstĕmul lui Jehova ne-a rĕmas de moştenire şi nouĕ, urmaşilor celor doi ómenĭ, pentru tot întunerecul vremii, cât va trăi pămêntul şi ómenii pe pămênt!

Dér nu numai atât!

In cântul al decelea al „Paradisului perdut" de Milton, stă scris ce urmare funestă a mai avut pasul fatal al Evei şi al lui Adam. Jehova a trimis cu zor îngerĭ puternicĭ, de au dat cu piciorul în osia pămêntului, care imediat s'a şi înclinat sub puterea isbirii.

Ce rost a avut isbitura?

— Dispariţia primăverii eterne şi ivirea, în locul ei, a arşiţei de vară şi a gerului de érnă; a vênturilor de primăvară şi a ploilor posomorîte de tómnă...

* * *

Astfel îşĭ esplică poesia originea anotimpurilor, séu mai corect a oblicităţii eclipticei.

In faţa acestei tălmăcirĭ, sciinţa află alt-undeva isvorul fenomenului. O frumósă teorie cosmogonică, eşită din pénă românéscă, observă pămêntul cu tótă a lui oblicitate, în vêltórea selecţiunei naturale.

Dér sĕ lăsăm trecutul şi sĕ ne îndreptăm privirile asupra faptelor din present.

Durata anotimpurilor, climatele şi lungimea dilelor (respective a nopţilor) sunt condiţionate pe fie-care planet séu satelit de al planetului, de posiţia ce o are osia rotaţiunei dilnice faţă de planul revoluţiei anuale în jurul corpului central.

Când *osia rotaţiunei e perpendiculară pe plan*: lumina şi temperatura, ce ajung la planet, vor fi constante peste întreg anul şi pentru fie-care punct al planetului. Zona toridă se mărginesce la linia ecuatorului; zonele glaciale la punctele polare. De la ecuator până la polĭ se resfiră zonele stîmpărate în etape infinite pe mĕsura micşorării treptate a temperaturei. Diua şi nóptea vor fi pretutindenĭ egale în durată întocmai ca pe timpul echinocţiilor actuale. O primăvară fără sfîrşit ne-ar mângăia cu raze blânde şi senine, cu orison vesel şi împodobit cu florĭ, cu splendóre feerică şi dătătóre de vigóre şi sănĕtate, — aidoma ca în Edenul „Genesei" lui Moise.

Când *osia de rotaţie zace în ecliptică*, se ivesc cele mai isbitóre contraste în temperatura şi lumina, de carĭ se împărtăşesce planetul. In alternaţii periodice se succed verile cele mai fierbinţĭ cu iernile cele mai geróse. In decursul iernii o nópte sinistră întunecă timp îndelungat solul îngheţat; în decursul verii, arşiţa vrăşmaşe uscă ogórele şi câmpurile, pădurile şi livedile, isvórele şi rîurile — le uscă, décă peste tot ar puté fi vorbă de ele.

Pămêntul nostru nu a primit nicĭ uniformitatea atrăgĕtóre din casul întâiŭ, nicĭ variabilitatea escesivă din casul din urmă. Posiţia osiei sale se abate cu 23° 27′ de la direcţia verticală. Ecuatorul geografic forméză cu ecliptica o intersecţie de 23° 27′.

In sensul cercetărilor şi calculelor lui Euler, Lagrange, Laplace şi Poisson

toria de 200 cor. este a-se achita. Dr. Ilie Beu presentă „Higiena publică“ spre publicare în biblioteca „Asociațiunei“. Se dă secțiunei scientifice spre esaminare. In școla civilă sunt 68 eleve interne. Se ia spre scire.

† Colonelul Rosnovanu. Sâmbătă a rĕposat în Bucurescĭ în etate de 70 anĭ colonelul i. r. G. Russet Rosnovanu. Defunctul s'a distins în timpul rĕsboiului de independență ca comandant de divisie la Nicopole, Opanez și Plevna. După rĕsboiŭ a intrat în politică și a fost sub diferitele guverne conservatóre prefect de Neamț și president al Camerei.

Despărțămêntul Clușiŭ al „Asociațiunei“ șĭ-a ținut adunarea generală la 9 Octomvrie în sala casinei române sub președinta d-lui Dr. G. *Ilea*. Secretarul Dr. V. *Poruțiu* a raportat între altele, că s'a înființat o agentură în Coșocna și s'a făcut începutul unor bibliotecĭ poporale (Feneș și Aghireș). Comitetul a abonat câte 10 es. din „G. Trans.“ (n-rile de Duminecă) și din „Rĕvașul“. Studenții universitarĭ erau în numĕr mare la acéstă adunare și mulțĭ s'au înscris ca membri ajutătorĭ. S'a decis a-se abona și „Fóia Poporului“ și „Bunul Econom“ în câte 10 esemplare. Reconstituindu-se comitetul s'a ales președinte: Dr. Amos *Frâncu*, membrii: Dr. E. Daianu, Teodor Ciortea (Coșocna), Dr. Vict. Poruțiu, și N. Căciulă. La propunerea d-lui Dr. Frâncu i-s'a votat mulțumire protocolară d-lui Dr. Ilea, vechiul președinte, precum și membrilor din comitet pentru zelul, ce l'au desfășurat. Noul președinte în discursul inaugural a accentuat necesitatea faptelor pe terenul cultural și a apelat la toțĭ cei cu bun simț sĕ spriginéscă acțiunea comitetului. — D-l T. Ciortea a făcut câte-va propunerĭ importante, carĭ se vor înainta la comitetul central spre studiare. (Rĕvașul).

Comemorarea dilei natale a lui Francisc Deak. Anul trecut, când tinerimea universitară maghiară a serbat centenarul nascerei lui Francisc Deak, s'a luat hotărîrea de a-se repeta acéstă serbare în fie-care an la 16 Octomvrie. Serbarea a avut loc în numita di în localitățile „Mensei academice“. S'a dat o cină presidată de rectorul Dr. Demkó și s'au rostit toasturĭ. Primul toast l'a rostit tînĕrul Zsembery pentru rege, al doilea, cu pocalul lui Deak, în memoria acestui bărbat, l'a rostit studentul Kétly, urând tinerimei sĕ imiteze puritanismul și cinstea lui Deak. Al treilea toast l'a ridicat studentul Ștefan Lazar în sănĕtatea rectorului. Acesta a rĕspuns, mulțumind ministrului președinte *Tisza* și ministrul cultelor *Berzeviczy*, pentru-că au onorat cina cu presența lor și ridicând păharul pentru prosperitatea spirituală, morală și materială a tinerimei. Au luat cuvêntul și cei doi miniștri, îndemnând tinerimea la lucrare patriotică. Decanul facultății teologice Dr. *Kiss* a salutat tinerimea în numele senatului universitar, ér profesorul de dogmatică *Prohaszka*, a vorbit despre unitate, adevĕr și idealism. Au mai vorbit scriitorul *Herczeg*, prorectorul *Heinrich* și secretarul de stat Zsilinszky.

Societatea „Petru Maior“ a studenților universitarĭ din Budapesta, la care s'au înscris până în diua constituirei biuroului 59 membri, șĭ-a constituit biuroul pe anul 1904/905 precum urmézá: I. *Cristian*, st. med. președinte, Tr. *German*, abs. în teol. și st. phil v.-preș., Leo *Bohățel*, st. techn. secretar, M. *Șerban*, st. phil. cassier, Dan. *Vasu* st. jur. controlor; I. *Filipciuc* și I. *Nenciu* st. med. notarĭ, P. *Groza*, st. jur. bibliotecar, A. *Cupu*, st. jur. v.-bibliotecar, Avram *Iancu*, st. jur. econom. In comisia literară: Tr. German, Pompil Nistor med., C. Bucșan stud. jur., I. Stanciu st. jur., I. Tibil st. jur., I. Montani, st. jur. V. Vlaicu st. phil. In comisia supraveghiătóre: V. Neguț stud. phil., Tr. Iarca, med. și I. Crisciu st. phil.

Societatea de lectură „Inocențiu Micu Clain“ din Blașiŭ în ședința sa ținută în 8 Octomvrie sub presidenția Mult O. Domn profesor Victor *Macaveiŭ* s'a constituit în modul următor: Președinte: Victor Deciu cleric de an IV. Vice-preș.: Ioaan Cârnaț III. Sectretar: Aurel St. Vodă IV. Archivar: Ioan Mărgineanu III. Casier: Silviu Posiar III. Controlor: Emil P. Masca II. Bibliotecar: Alexandru Ghelner II. Vice-bibliotecar: Vasiliu Cerghizan I. Notar: Augustin Folea I.

Comisia literară: Petru Bălaș și Iosif Bogean clericĭ de an. IV Simion Gogan și Aurel Marcu III. Adrian Oțoiŭ și Septimiu Popa II. Vasile Berinde și Vasile Mureșan I.

Aprobare de statute. Ministrul de interne a aprobat statutele societății de înmormêntare din Sĕliște.

Protopop gr. or. al tractului Têrgu-Mureșului a fost ales parochul din Nasna, administratorul de până acum, d-l Ștefan *Rusu*. Sinodul electoral a fost condus de comisarul consistorial Nicolae Ivan.

Decan al facultății de drept din Bucurescĭ în locul regretatului profesor N. Crătunescu a fost ales d-l profesor Valerian Ursean.

Spargere într'o fabrică de mașine. Alaltă-erĭ nópte un spărgĕtor îndrăsneț a pĕtruns în fabrica de mașine a lui Teutsch din Bluměna. Diminéța s'a observat, că s'au spart două ușĭ și cassa de fer. Din cassă lipsiau 240 corone. Hoțul a pĕtruns pe feréstră și până acuma nu i-s'a putut da de urmă.

Princesa Luisa și mórtea regelui Saxoniei. Contesa de Montignoso, fosta princesă moștenitóre a Saxoniei, a telegrafiat soțului sĕu, noul rege, sĕ-i permită a asista la înmormêntarea regelui și a-șĭ revedé copiiĭ. Ea a fost însĕ, firesce, refusată. De asemenea nicĭ coróna trimisă de dênsa nu va fi pusă pe sicriul defunctului rege.

Automobilismul în România. Sunt vre-o cincĭ șése anĭ — scrie „Rev. Ideal.“ — de când în strĕinătate *automobilismul* a devenit un fel de pasiune și de când e atât de rĕspândit, este și o primejdie tot mai mare. Nu e di sĕ nu cetescĭ vre-un accident grav, séu mortal, causat fie din imprudență—prea mare iuțélă — séu prin un simplu defect al mașinei. Resultatul e acelaș; multe viețĭ sacrificate și familii nenorocite. Și țéra nóstră a imitat pe cele occidentale.

Acum în Bucurescĭ întîlnescĭ necontenit un *teuf-teuf* și până pe drumurile cele mai depărtate ale Moldovei, dai peste un auto, care este obiectul mirărei populațielor rurale! La noi, din fericire automobila n'a făcut nicĭ o victimă, deși vara trecută s'a întêmplat un accident, care putea sĕ aibă consecințe seriόse.

Nu împărtășim părerea celor ce critică introducerea automobilei în România, dicênd că e un fel de *snobism* din partea nóstră și nimic alta! Am puté merge departe, décă ne-am pune în cap sĕ nu mai imitām strĕinătatea! Décă am fi avut aceste idei, n'am fi ce suntem! Sĕ nu imităm rĕul, dér de ce sĕ nu introducem progresele civilisației?

In privința automobilei, o privim ca o primejdie décă iuțéla mersului e exagerată; însĕ acest mod de locomoțiune e practic, e repede, deși costisitor, și póte fi întrebuințat de armată, de poște, în orașe în loc de omnibuse și tramvay ca la Edinburg în Scoția. Românul e prudent și avem o dovadă, că până acum nu s'au întêmplat la noi nenorocirĭ ca 'n alte țĕrĭ. Ceea-ce e un pericol, o nebunie chiar, e iuțéla exagerată: altfel nu e nimic de dis contra automobilei, care aduce în anumite casurĭ adevĕrate servicii.

Gemenĭ crescuțĭ laolaltă. O femeie din Vijnița (Bucovina), cu numele Erbsenthal a născut — precum cetim în „Deșteptarea“ — în 10 l. c. n., gemenĭ, carĭ în partea de sus a corpului erau astfel crescuțĭ la olaltă, în cât îșĭ priviau fată în fată. O operațiune a fost necesară, și a fost făcută pe loc, cu tóte acestea însĕ ambii copiĭ au murit.

Rectificare. La scirea despre cele 17 părechĭ concubinare din Coruș, publicată în numĕrul de erĭ al „G. Trans.“ ,în loc de „*Cuminecă-se robul*“ etc. este a-se ceti „**cunună-se** robul“.

Biserica Trei Erarchĭ din Iașĭ.

Biserica acésta, care a fost sfințită Duminecă în presența familiei regale române, e unul din monumentele cele mai importante ale secolului al 15-lea din Țĕrile românescĭ.

Ea a fost cladită de Vasile Vodă Lupul, domnitorul Moldovei și marele protector al ortodoximei, pe acele timpurĭ de continuă turburare, în anul 1638, și închinată celor Trei Erarchĭ, Vasile cel Mare, Grigore Cuvêntătorul și Ion gură de aur.

După cât afirmă istoricul Miron Costin, lucrările architectonice au fost conduse de un architect armean din Constantinopol, meșterul Manole.

In apropiere de biserică Vasile Lupul mai zidi și un mare feredeu (baie), împărțit în numĕróse chiliĭ.

In anul 1641, tot din inițiativa lui Vasile Lupul au fost transportate și aședate în acéstă biserică, cu mare solemnitate, móștele sfintei Paraschiva, aduse de la Țarigrad.

Tot pe lângă acéstă mănăstire se institui în 1641 și cea dintâiŭ tipografie din România și școla domnéscă a lui Vasile Lupul séu „colegiul“, cum se numea, de unde trebuia sĕ isvorască cultura adevĕrat românéscă.

Biserica acésta era considerată ca una din operile monumentale ale timpului și rivalisa în architectură și splendóre cu curtea de Argeș. Despre frumusețea ei se dusese vestea în strĕinătate; în ea s'a oficiat cununia lui Ian Radziwill cu domnița Maria, întâia fiică a lui Vasile Lupul, de către Petru Movilă, mitropolitul Kievului.

La 1686, biserica a fost arsă de către Ioan Sobieski, regele Poloniei.

Reconstruită mai târdiu a fost visitată la 1711 de către Petru cel Mare, țarul Rușilor și tot aicĭ a fost găzduit Stanislav Lesczinski regele Poloniei, când veni incognito în Moldova spre a se întêlni cu Carol al XII-lea regele Suediei.

In secolul al 18 lea tot la acéstă biserică se desfășurá unul din cele mai importante evenimente pentru cultura nóstră națională. Căcĭ aci Asachi, deschide la 1814 școla sa de inginerie, ér la 1828 prima școlă enciclopedică cu clase elementare, normale și gimnasiale.

Mănăstirea Trei Erarchĭ nu a fost nicĭ ea scutită de intemperiĭ. In 1802, 1821 și 1827 a suferit de cutremure și foc.

In 1882 se hotărî restaurarea ei, căcĭ ajunsese într'o stare forte derăpănată.

Restaurarea s'a făcut în ultimiĭ anĭ și a costat 1,910.000 lei.

Bibliografie.

„Revista Idealistă“. Director Mihail G. *Holban*. Prim-Redactor: N. *Vaschide*. Direcția și administrația Mogoșeștĭ (Prin Mihăilenĭ) jud. Dorohoi. Numĕrul de la 15 (28) Septemvrie are următorul sumar: 1) Toma Dragu „Note de criminologie“ 2) A. D. Xenopol: Centenarul lui Stefan cel Mare 3) G. Aslan-Focșanĭ: Morala lui Guyau. 4) Iuliu Dragomirescu: Castelul Hașdeu. 5) A. C. Cuza: Alcoolismul și miseria. 6) Bordeaux: Frica de viéță. 7) N. Vaschide: Marcel Mielvaque. 8) Delacăsciόre: „Ideal“ 9) Poesiĭ, de Cincinat Pavelescu. 10) M. G. Holban: Viéța în țéră și în strĕinătate. Buletin literar și bibliografic.

Necrolog. *Maria Stănescu* n. Checĭcheș preotésă rom. gr. or. a repausat în 12 Octomvrie n. a. c. în etate de 47 anĭ. Inmormêntarea s'a făcut la 14 Octomvrie n. în Ghero-Oșorhei. O jălesce soțul Ios. Stănescu paroch gr. or. în G. Oșorheiŭ, Petru Checĭcheș paroch în Apahida, Aron și Rafila ca frațĭ și soră, Verona Roșescu T. Roșescu protopresb. în Clușiŭ, T.-Ciortea paroch în Cojocna, I. Iliescu, G. Costin, I. Dămian, I. Opriș, V. Stănescu, N. Stănescu parochĭ, vĕd. Maria Lucaciu ca cumnațĭ și cumnată, A. Ciortea profesor în Brașov, Maria Ciortea n. Navrea și alțĭ nepoțĭ și nepóte.

— *Pompiliu Piso* proprietar, a repausat la 11 l. c. în etate de 59 de anĭ. Inmormêntarea s'a făcut la 13 l. c. în cripta fam. din cimiteriul gr. or. din Săcărîm b. Il jălesc vĕduva Septimia n. Albini, Sabina m. Oprea, Adelina, Silvia, Pompiliu, Letiția, Olimpiu fii și fiice, Sabin Piso, prof. frate, Al. Oprea preot ginere, Mircea și Cornel nepoțĭ.

ULTIME SCIRI.

Tokio, 18 Octomvrie. Telegramele lui *Oyama* sosite aicĭ, descriu amĕnunțit evenimentele. Luptele neîntrerupte de la 10—14 Oct. au fost favorabile în tóte direcțiunile. Rușii au fost bătuțĭ și luațĭ la gónă spre malul stâng al fluviului Hunho. Japnesii au luat cs pradă mai mult de 30 tunurĭ și au făcut mai multe sute de prisonierĭ. Ofensiva Rușilor a fost zădărnicită. Ei au pierdut cam 30,000 ómenĭ.

Londra, 18 Octomvrie. Agenția „Reuter“ anunță din Mukden, că în nóptea de 17 Octomvrie lupta s'a reînceput. Rușii șĭ-au susținut posițiunile lângă Saho și au atacat de mai multe orĭ. Armata de ost sprijinesce pe cea de vest. Lupta se dă pe câmpie.

Berlin, 17 Octomvrie. „Berliner Tageblatt“ anunță din Mukden, că lupta generală între armata lui Kuropatkin și Japonesĭ s'a reînceput la 20 milurĭ spre sud de Mukden lângă Saho. Din spre ost se aude o viuă canonadă, care probabil, că derivă din atacul ce l'a îndreptat Stackelberg în contra aripei Japonesilor. Pe partea acésta *se pare* că lupta e favorabilă pentru Rușĭ. Ea însĕ nu e decisă încă.

Petersburg, 18 Octomvrie. După scirĭ din Charbin lupta continuă. Incunjurarea flancului drept japones de către Rușĭ a succes. După mai multe atacurĭ violente contra armatei lui Kuroki, colónei încunjurătóre ruse i-a succes a respinge pe inimic de pe munte și a cuceri pasul Tuiling. Armata lui Rennenkamf a ocupat Sunghangkhu. Lupta a fost estra-ordinar de turbată. Tóte văgăunile de munțĭ și cóstele, pe lângă carĭ a trecut armata ruséscă, sunt acoperite de cadavre japonese. Lupta a fost mai înverșunată lângă rîul Șilipu. Pierderile Rușilor sunt forte marĭ, dér nu trec aproximativ peste 15,000.

Londra, 17 Octom. Lui „Central News“ i-se telegrafeză din Tokio, că Japonesiĭ au ocupat Sahopu. Rușiĭ s'au retras spre ost în munțĭ, unde îșĭ întăresc posițiunile. Ofensiva lui Kuropatkin a fost o manevră cu scop, ca sĕ scape de pericolul de a fi împresurat în Mukden. Décă el n'ar fi mers cu armata sa spre sud, ar fi fost silit sĕ evacueze în scurt timp Mukdenul.

Londra, 18 Oct. După o scire din Londra, Rușii au atacat cu violență aripa stângă a lui Oku făcênd șepte atacurĭ. Au fost respinșĭ însĕ cu pierderĭ marĭ.

Diverse.

O schimbare în lună. Cunoscutul astronom profesorul Pickering a constatat o schimbare interesantă în lună, și anume în craterul Plato, despre care susțineau și alțĭ astronomĭ, că nu e pe deplin stîns în interiorul acestui crater apărù de-odată o pată lucitóre, pe care nimenĭ n'a vĕdut'o până acum. Scurt după aceea pata a fost înlocuită de o umbră închisă eliptică avênd un diametru de 3 chilometri, ér spre nord și nord-ost se ivi o fâșie mare albă, care în decursul lunei August îșĭ schimbă necontenit posiția. Profesorul Pickering susține, că în locul indicat s'a format un nou crater de un diametru de 5 chlm., ér un altul mai mic a dispărut. Din constatările aceste resultă, că viéța n'a dispărut cu totul din lună.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

---

mărimea acestei intersecții oscileză între limite anumite. Actualmente face esact 23° 26′ 55″ și scade pe fie-care an câte cu ½ secundă, până ce va ajunge la minimul de 21°. De aci încolo va cresce până la maximul de 27°, pentru a scădé din nou la 21°. Acéstă oscilație trebue sĕ o deosebim bine, de o altă oscilație mai mică a pămêntului, provocată de cursul Lunei și cunoscută sub numele de *nutație*.

In urma oblicității eclipticei, se ivesc pe suprafața pămêntului cincĭ zone.

1-a) Zona toridă, cuprinsă între tropicul racului (23° 27′ lat. nord.) și tropicul căpriorului (23° 27′ lat. sud). Peste orĭ-ce localitate situată în cuprinsul acestui brâu, sórele lucesce vertical de douĕ-orĭ în fie-care an. Intre tropicĭ se aflá țĕrile cele mai călduróse de pe pămênt.

2-a) Douĕ zone temperate, cuprinse între cercurile paralele 23° 27′ și 66° 33′ nord și la sud de ecuator.

3-a) Zonele glaciale, situate în jurul polului Nord și al polului Sud, cuprinse în „cercurile polare“ (66° 33′.)

(Va urma.)

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banî pentru recomandaţie.)

Versurî de dor, adunate din poeţii românî de *A.* Preţul 50 banî (+ 5 b. porto.)

Doi prinşî în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu.* Preţul 24 banî (+ 3 b. porto).

Ţiganii, schiţă istorică. de *I. P. Reteganul.* Preţul 1 cor. (+10 banî porto.

Cartea ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu.* Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banî + 56 b. porto.)

Escursiunî pe munţii Ţerei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om" de pe „Buceci" până dincolo de „Negoiul". Descoperirî, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banî plus 10 banî porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banî porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Prosă şi versurî, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din *„Novele"* de Vasilie Ranta *Buticescu.* Broşura are 286 paginî şi conţine istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banî plus 20 banî porto.

„Pe pragul mormêntului," de preotul *G. Simu,* conţine versurî funebrale pentru popor şi pentru inteligenţî. Pr. 50 banî (+ 6 b. porto.

Proba de foc comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a.

Femeia în versurî pentru popor de I. Tom. Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. prt.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Iuvenilia, prosă şi versurî, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885, preţul 50 b. plus porto 5 banî.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. port.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurî pentru ocasiunî funebralî. Aranjată prin N. F. *Negruţiu.* Edit. IV. Preţul 50 banî. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia 1-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorî, cetitorî şi criticî de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărî la morţî**, adunate de *I. Pop-Reteganul.* Preţul 80 banî. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei". Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminî poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Iónŭ A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în Româuia de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşî Cu 50 b. + 5 b. porto.

„O rosă veştejită" cu text nemţesc după Heine şi românesc de Matilda Cugler-Poni pentru voce şi pian. Preţul 1 corónă, plus 5 banî porto.

„O séră la stînă" idilă pentru piano. Preţul 1 corónă plus 5 banî porto.

„Balada" pentru violină cu acompaniare de pian, Preţul 1 cor. 25 fil. plus 5 banî porto.

De vêndare

din mână liberă **o casă** la posiţie fórte frumósă, constătătóre din cincî odăi, bucătărie, pivniţă, curte spaţiósă, grădină în **Strada Sf. Nicolae nr. 6.**

Informaţiunî se pot lua la D-nul **Constantin Orghidan,** măcelar.

1—2.1538.

Avis.

Dela „ECONOMIA" din Cohalm.

Avisam prin acésta pe domnii proprietarî ai acţiunilor Nr. 300—309, 529—530, 555—556 şi 645—646, că dacă în termin de 30 ḑile dela datul de mai jos, nu-şî vor achita restul, cu carî datorează, în virtutea §-ului 10 a statutelor nóstre vom anula aceste acţiunî şi sumele plătite se vor trece în fondul de reservă.

Cohalm, 18 Octomvrie 1904.

1—3.1537. **Directiunea.**

Tipografia A. Mureşianu, Braşov,